

Granskning av arbetet med att upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet i Region Kalmar län

Revisorerna har låtit granska Region Kalmar läns förebyggande arbete mot välfärdsbrottslighet. Denna granskning är en del av den årliga granskning av Region Kalmar län som görs av revisionen, och ingår som en del i bedömningen om regionen har en verksamhet som bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Revisorernas samlade bedömning är att regionala utvecklingsnämnden delvis har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll i syfte att förebygga, upptäcka och åtgärda välfärdsbrottslighet.

Region Kalmar län har i flera delar etablerat strukturer och arbetssätt för att förebygga, upptäcka och åtgärda välfärdsbrottslighet. Arbetet är till stor del integrerat i ordinarie styrning, intern kontroll och verksamhetsnära uppföljning. Samtidigt är det ännu inte fullt ut samlat, enhetligt omsatt eller genomgående förankrat i organisationen. Den politiska hanteringen framstår i huvudsak som övergripande och ramstyrande, medan den mer operativa omsättningen till stor del sker i tjänsteorganisationen och i linjeverksamheten.

Det är samtidigt viktigt att beakta att regionen först under 2024 tog ett mer sammanhållet grepp om frågan. Organisation, arbetssätt och uppföljningsformer befinner sig därför fortfarande i ett etableringsskede.

I granskningen har det framkommit att regionen har en tydlig grundstruktur för styrning och kontroll av arbetet mot välfärdsbrottslighet, genom intern kontroll, regiondirektörsuppdrag, samordning i regionstaben och en uttalad modell där arbetet ska bäras i linjen. Samtidigt är styr- och kontrollmiljön ännu inte fullt ut befäst eller lika tydligt omsatt i hela organisationen.

Revisorerna bedömer att regionen delvis har en tillfredsställande styr- och kontrollmiljö för att förebygga, upptäcka och åtgärda välfärdsbrottslighet.

Vidare bedömer revisorerna att regionen har säkerställt att riskanalyser med inriktning på välfärdsbedrägerier och välfärdsbrott har genomförts. Samtidigt är arbetet med att omsätta dessa analyser i ändamålsenliga och tillräckligt enhetliga anpassningar av befintliga rutiner, kontrollmoment och uppföljningsformer endast delvis säkerställt i samtliga berörda verksamheter. Revisorerna bedömer att nämnderna delvis har säkerställt att riskanalyser med inriktning på välfärdsbedrägerier och välfärdsbrott har genomförts och att ändamålsenliga rutiner finns på plats.

Revisorerna bedömer att regionen i huvudsak har vidtagit konkreta åtgärder i form av uppföljning och kontroller för att förebygga och upptäcka välfärdsbrottslighet. Det finns flera dokumenterade och i många fall praktiskt genomförda kontrollmoment, och underlaget visar att identifierade brister kan leda till rättelser, uppföljning och nya åtgärder. Samtidigt skiljer sig kontrollernas utformning mellan olika typer av riskområden, och mer verksamhetsnära och professionellt präglade risker kräver andra former av uppföljning än de mer standardiserade kontrollspår som används i administrativa och systemstödda processer.

Region Kalmar län bedöms ha vissa stödstrukturer, informationsinsatser och riktade stödåtgärder som kan bidra till att medarbetare och chefer får stöd i frågor med koppling till välfärdsbrottslighet. Revisorerna bedömer att handläggande personal delvis har fått adekvat utbildning avseende förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier, välfärdsbrott och otillåten påverkan.

Revisorerna rekommenderar regionala utvecklingsnämnden:

- att stärka organisationens praktiska förmåga att förebygga, upptäcka och agera vid misstanke om välfärdsbrottslighet exempelvis med ett mer systematiskt stöd kring vilka signaler som ska uppmärksammas, hur misstankar ska lyftas och eskaleras

Mot bakgrund av vad som framkommit önskar revisorerna svar från regionala utvecklingsnämnden med uppgift om vilka åtgärder som planeras respektive vidtagits för att tillvarata rekommendationen i granskningen. Detta svar önskar revisorerna ha tillhanda senast den 21 oktober 2026.

Granskningen presenteras i bilagd rapport som härmed överlämnas till regionala utvecklingsnämnden.

På revisorernas vägnar

Tuulikki Åkesson
Ordförande

Yvonne Hagberg
Vice ordförande